

onderzoeksopzet resultaten tellen 2009

1 Aanleiding

In het collegeprogramma 2006-2010 'De stad van aanpakken – voor Rotterdams resultaat' presenteerde het college van B en W de Rotterdamse aanpak. In deze aanpak geeft het college aan afrekenbaar te willen zijn op zijn prestaties. Om dit vorm te geven heeft het college meetbare doelstellingen opgenomen in het collegeprogramma en het 'Definitieboek Collegeresultaten 2006-2010' opgesteld. De raad heeft bij motie¹ de Rekenkamer Rotterdam verzocht om een onderzoek te verrichten naar de doelstellingen van het college. Het verzoek betrof:

- de raad te informeren over de juistheid en controleerbaarheid van de door het college nog te geven nulmetingen;
- de raad jaarlijks te informeren over de juistheid en controleerbaarheid van de door het college behaalde tussentijdse resultaten.

De rekenkamer heeft dit verzoek ingewilligd. Dit heeft in 2008 en 2009 geleid tot respectievelijk het rapport van de rekenkamer 'Resultaten tellen, realisatie collegeprogramma in 2007' en 'Resultaten tellen, realisatie collegeprogramma in 2008'. Naar aanleiding van het eerste genoemde rapport, is met medewerking van ASR het verbeterde definitieboek 'Definitieboek collegeresultaten 2006-2010', versie september 2008 uitgekomen. Daarnaast heeft het college ASR verzocht jaarlijks, vanaf onderzoekjaar 2008, de realisatie van het collegeprogramma te controleren. Tevens werd in dat jaar door de raad het verzoek gedaan in het onderzoek ook in te gaan op de wijzigingen in het definitieboekje en op de daarmee gepaard gaande ambitiewijzigingen.

In 2009 heeft de rekenkamer mede op basis van de onderzoekswerkzaamheden van ASR zelfstandig een oordeel uitgebracht over het bereiken van het collegeprogramma in 2008 en heeft de rekenkamer gerapporteerd over de ambitiewijzigingen.

Naar aanleiding van de behandeling in de commissie BVM van dit laatste rapport "resultaten tellen" heeft de directeur rekenkamer een brief² aan de raad gestuurd met daarin het voornemen waar mogelijk ook inzicht te geven in het behalen van de oorspronkelijke doelen. Daarnaast heeft de rekenkamer in die vergadering de belofte gedaan om ook in te gaan op de invloed van de economische crisis op het behalen van de collegedoelen, waarbij is aangetekend dat het primair aan het college is om de effecten van de crisis te signaleren, hierop actie te ondernemen en hierover te communiceren met de raad.

De nu voorliggende onderzoeksopzet betreft de wijze waarop de rekenkamer haar onderzoek over de verantwoording 2009 zal uitvoeren. De rekenkamer zal bij haar

¹ motie Sørensen, 12 oktober 2006, destijds motie Van Ravesteijn, 14 november 2002.

² Kenmerk RR-09 084, 2 juli 2009

onderzoek andermaal gebruik maken van de werkzaamheden van ASR ten behoeve van hun controle van het collegeprogramma 2006-2010.

2 doel- en vraagstelling

2-1 doelstelling

Doelstelling van dit onderzoek is te komen tot oordelen over:

- de relevantie, juistheid en controleerbaarheid van de door het college gerapporteerde tussentijdse resultaten in de verantwoording over 2008;
- het behalen van de collegedoelen 2006-2010 door het college;
- het behalen van de oorspronkelijke doelstellingen zoals die vóór de wijzigingen in het definitieboekje waren opgenomen;
- De eventueel door het college aangegeven negatieve effecten van de economische crisis op de doelstellingen.

2-2 vraagstelling

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

In welke mate is de verantwoording over de realisatie van de collegedoelen 2006 – 2010 relevant, controleerbaar en juist en zijn/worden die doelen aantoonbaar bereikt?³

Voor de uitwerking van centrale onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2009 relevant?
- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2009 controleerbaar?
- In welke mate zijn de verantwoorde resultaten 2009 juist?
- Komen de resultaten in de verantwoording 2009 overeen met de collegedoelen?
- Is waar het college de economische crisis als van invloed noemt op het in mindere mate behalen van de doelstelling de bewering aannemelijk?
- Als er sprake van veranderingen in het definitieboek, wat zijn de resultaten op de oorspronkelijke doelen?

³ Primair zoals geformuleerd in het definitieboekje september 2008, daarnaast ook waar mogelijk zoals oorspronkelijk geformuleerd.

3 onderzoeksaanpak

In verband met de verkiezingen in maart 2010 streven ASR, Rekenkamer en DMC er naar de rapportages in januari 2010 gereed te hebben. Het onderzoek zal uitgevoerd worden op basis van de gegevens van de derde bestuursrapportage 2009 en een prognose voor de laatste drie maanden.

De rekenkamer maakt gebruik van de werkzaamheden die ASR uitvoert in het kader van hun controle van het collegeprogramma 2006-2010⁴. De rekenkamer beoordeelt het werkprogramma, de daarop gebaseerde werkzaamheden die ASR uitvoert en de eindrapportage van ASR. Deze beoordeling bestaat ondermeer uit kennis nemen van documentatie, waarneming ter plaatse en tussentijds overleg. De rekenkamer zal vervolgens zelfstandig een oordeel vormen over de resultaten en het behalen van de collegedoelen.

Tevens onderzoekt de rekenkamer de invloed van de economische crisis bij (maximaal 10) doelen waarbij het college dit heeft aangegeven. Per doelstelling zal getoetst worden of sprake is van de vermelde invloed van de crisis. De toetsing zal plaatsvinden aan de hand van onderstaand normenkader, door middel van dossieronderzoek en interviews.

tabel 3-1: normen ten aanzien van de verantwoording over de collegedoelen

norm	criterium
relevantie	De gegevens uit de verantwoorde resultaten zijn <u>naar aard gelijk</u> aan die in de mijlpalen De verantwoorde resultaten zijn <u>volledig</u> aan alle gegevens in de mijlpaal De verantwoorde gegevens zijn <u>eenduidig</u> d.w.z. niet voor meerdere interpretaties vatbaar De verantwoorde resultaten zijn <u>tijdspecifiek</u> d.w.z. het is duidelijk op welke periode de resultaten
controleerbaarheid	De verantwoorde resultaten zijn te controleren op basis van registraties en brondocumenten
juistheid	de verantwoorde resultaten zijn juist
doelbereiking	de gestelde doelen zijn behaald

⁴ Om voor de gemeenteraadsverkiezingen te kunnen publiceren is door DMC, ASR en Rekenkamer afgesproken een controle te doen op basis van de derde kwartaalrapportage 2009. De resterende drie maanden zullen beredeneerd prognostisch zijn.

tabel 3-2: normen aannemelijkheid invloed economische crisis op realisatie

norm

onderbouwd	er is een logische onderbouwing van de invloed van de economische crisis op het resultaat aanwezig
controleerbaar	de onderbouwing is controleerbaar
juist	onderbouwing is gestoeld op juiste gegevens
materieel	beweerde invloed is materieel: invloed is van zo'n gewicht dat die effect op realisatie doel kan hebben

4 onderzoeksmethoden

In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van documentenonderzoek, waarneming ter plaatse en voortgangsgesprekken met ASR.

Verschillende documenten zullen geraadpleegd worden, waaronder:

- de derde bestuursrapportage collegedoelstellingen 2009; inclusief de prognose voor de rest van het jaar;
- het definitieboek collegedoelstellingen 2006-2010;
- documentatie van uitgevoerde werkzaamheden door ASR;
- de eindrapportage van ASR;
- relevante raads(commisie)- en stafverslagen;
- agendaposten en besluiten van het college van B en W;
- beleidsdocumenten, rapportages prognoses.

5 organisatie, planning en procedure van het onderzoek

5-1 organisatie

Het onderzoek zal uitgevoerd worden door de volgende medewerkers van de Rekenkamer Rotterdam:

- mevrouw drs. S.J. Dickson;
- de heer E.L.M. Elferink (projectleider);
- de heer drs. W.J. Gordijn;
- Mevrouw dr. H.E. van Rij;
- de heer drs. K. de Waijer.

5-2 planning en procedure

De uitvoering van het onderzoek gaat van start in oktober 2009; publicatie zal plaatsvinden medio januari 2010.

De bevindingen zullen in een conceptnota van bevindingen worden vastgelegd. De rekenkamer stelt de gemeente in de gelegenheid hierop te reageren. Hiertoe zal de conceptnota van bevindingen voor ambtelijk wederhoor worden aangeboden aan het desbetreffende hoofd van dienst.

Na verwerking van de reacties stelt de rekenkamer een bestuurlijke nota op. Daarin presenteert de rekenkamer de voornaamste conclusies en aanbevelingen van het onderzoek. De bestuurlijke nota zal, met de nota van bevindingen als bijlage, voor wederhoor aan het college van B en W worden voorgelegd. De reactie van het college van B en W wordt met het nawoord van de rekenkamer in het definitieve rapport opgenomen.

De nota van bevindingen, bestuurlijke nota en het nawoord van de rekenkamer daarop vormen samen het onderzoeksrapport.

5-3 inlichtingen

Voor informatie kunt u contact opnemen met de heer E.L.M. (Ed) Elferink: telefoon 010-417 2485, e-mail e.elferink@rekenkamer.rotterdam.nl.